

Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu Olan Çocuğa Öğretmenin Yaklaşımı Nasıl Olmalıdır?

- DEHB yaşayan öğrencileriniz için dikkat dağıtıcı unsurları en aza indirmek, onların öğretim hayatında büyük değişimler yaratabilir. Peki, bu öğrencileriniz sınıfta nerede oturmalı? Öncelikle pencere ve sınıf kapısından uzak olmalılar. Ardından sizin masanıza yakın, dikkatlerini size rahat verebilecekleri bir mesafede bulunmalılar. Onları sınava alırken, dikkatlerini daha rahat toplamaları için özel sessiz bir alan da yaratabilirsiniz.
- Bu öğrencileriniz için, konuları nasıl anlattığınızı ve materyallerden nasıl faydalandığınızı gözden geçirin. Zorlu konuları mümkünse günün erken saatlerinde anlatın. Resim, tablo gibi görsel içerikleri de kullanabilirsiniz. Bu sayede öğrencinizin ilgisi anlattığınız konuda daha çok kalabilir. Gerekli olduğunda ders sonrasında, anlattıklarınız üzerinden bir kez daha geçin.
- Onlar için sadece öğretim değil, aynı zamanda ölçme-değerlendirme yaklaşımınızı da güncellemeniz gerekebilir. DEHB’li çocuklar, fazla ve uzun yazının olduğu sınavlarda zorlanır. Bunun yerine onlar için daha sade sınavlar hazırlayabilirsiniz. Eğer mümkünse az sayıda uzun sınavlar yerine, sıklıkla küçük quizler de uygulayabilirsiniz. Öğrencilerinizin daha iyi olduğu sınav türlerini de deneyebilirsiniz. Örneğin, yazmak yerine kendisini sözel olarak daha iyi ifade edebiliyor ya da boşluk doldurma sorularında daha iyi bir performans gösteriyorsa, bunları onun akademik gelişimini desteklemek için tercih edebilirsiniz.
- Uzun süren, bütün halindeki projelerde başarılı olmasını beklemeyin. Onun yerine bunları bölümlendirin. Her basamak için, bir hedef verin, bu şekilde adım adım projeyi şekillendirmelerine yardımcı olabilirsiniz. Ayrıca projenin bitirme süresini de zaman zaman esnetebilirsiniz.

- Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğuna sahip öğrencilerinizin eğitiminde renkleri de kullanın. Her ders için farklı renkte not defterleri alabilirler. Ödevlerini listeleyecekleri küçük not defterleri edinmelerini de sağlayın. Notlarını nasıl tutacakları ve organize edecekleri konusunda destek olun, zaman zaman bunları kontrol edin. Ders tamamlandığında, eve gitmeden önce hazırlanması için ona zaman tanıyın.
- DEHB’li öğrencinizin ilgisini çekmek için bir düdük, zamanlayıcı, telefon zili gibi uyarıcı bir sesle derse başlamayı deneyin. Onunla göz kontağı kurun. Ayrıca dersi anlatırken tahtayı karışık bir şekilde kullanmamaya özen gösterin. Konu başlıklarını sade bir şekilde farklı renkler kullanarak tahtada özetleyebilirsiniz. Derse başlamadan önce, kısaca hangi konuyu işleyeceğinizden ve onlardan neler beklediğinizden bahsedin.
- Derste son cümlelerinizi söyledikten sonra, özet yapmaya özen gösterin. Ödev ya da araştırma konusu verdiğinizde birkaç öğrencinizden ne beklediğinizi bir kez de onların tekrarlamasını isteyin.
- DEHB’li öğrencileriniz olduğu yerde oturarak sizi dinleme konusunda, diğerleri kadar iyi olamayabilir. Ancak kendilerinin dahil oldukları rekabetçi oyun ve aktivitelerde çoğu iyi bir performans göstereceklerdir. Onların bu yanlarını kullanarak ders içinde akademik gelişimlerine daha fazla destek olabilirsiniz.
- Öğretmenler sık sık görsel ve işitsel materyaller kullanmalıdırlar. Öğrenme sürecinde ne kadar çok duyu organı devreye girerse o kadar yararlıdır. Öğrencilerin uymaları istenen kurallar onlara açıkça öğretilmeli, istenen biçimde davranmanın ve davranmamanın doğuracağı sonuçların neler olacağı belirlenip öğrenci tarafından bilinmesinin sağlanması gerekir. DEHB ‘li çocuğun öğretmene yakın yerlerde oturması gerekir. Sırasının dikkati dağıtacak maddelerden arındırılması gerekir.
- DEHB li çocukların sıralarında sürekli oturmalarını beklemek yanlıştır. Önemli olan hareket etme ihtiyacı içinde olan çocuğun bu isteği kendi isteği şeklinde değil öğretmenin isteği ve ders konusu dahilinde karşılanmalıdır. Örneğin çocuk sık sık tahtaya kaldırılmalı çocuğa sık sık soru sorulmalıdır. Çocuktan sınıf penceresini açması, perdeyi ya da sırasını düzeltmesi istenebilir.
- Bu çocuklara bazen anlayış gösterilmeli sırasında ayağa kalkma davranışı bazen görmezden gelinmelidir. Hareket ihtiyaç sınıf düzenini bozmayacak şekilde karşılanmalıdır.
- Sınıf kurallarının gerekçesi öğrencilere açıklanmalıdır. Bu kurallara neden gerek duyulduğu ve elde edilecek yararlar anlatılmalıdır. Kurallar yazılı olarak ya da resimlendirilmiş biçimde görülebilir bir yere asılmalıdır. Beklenen davranışlar uygulama yapılarak gösterilmeli ve öğrencilerin alıştırma yapmalarına olanak verilmelidir. Öğrencileri kurallara uymaya ve beklenen davranışlara yöneltmek için hem özendirici hem de caydırıcı yöntemlerden yararlanılmalıdır.
- DEHB li çocukların ödevleri düzenli olarak kontrol edilmelidir. Genellikle ödevlerini yapmazlar. Bazı çocuklarda ödevini yapar çantasına koyar ama okula getirip getirmediğini hatırlayamaz. Öğretmen

ödevleri sık sık kontrol etmeli ya da sınıf arkadaşlarından birisine kontrol ettirmeli ve ödev kaydı tutmalıdır. Ya da ödevler toplanmalı veya ödevleri teslim edecekleri bir yer belirlenmeli, öğrenciler ödevlerini oraya koymalıdır. Bütün ödevleri tahtaya yazmalı, her çocuğun ödevi yapıp yapmadığı kontrol edilmelidir.

- DEHB ‘ li bir çocuğa 30 dakika sürecek bir ödev verilecekse örneğin 20 toplama işlemi , bu çalışma onar dakikalık bölümlere ayrılarak verilmelidir. İlk on dakikada şuradan şuraya kadar yap, ikinci on dakikada şuradan şuraya kadar yap şeklinde... Böylece ödevin birinci on dakikasını bitiren çocuk başarıya ve bir işi bitirme mutluluğunu yaşayacak ve bu teşvikle ödevin kalanını yaparken daha istekli olacaktır.
- Öğrenciden hangi davranışları beklediğinizi ve istendiği gibi davrandığında ödülün ne olacağını belirleyen bir sözleşme yapılır. Bu sözleşmeler sık sık ödülleri değiştirerek yenilenir. Sözleşmenin altına öğrenci ve öğretmen imza atar.
- Anlatılanları anlayıp anlamadıklarını anlamak için tek bir öğrenciye soru sormak,diğer çocukların kargaşa çıkarmalarına fırsat verir. Bundan sakınmak için sınıfın hep birlikte cevap vermesine izin verilmelidir. Örneğin öğretmen tahtadaki bir cümleyi önce içlerinden sessizce okumalarını ister sonra hep birlikte okutur.
- DEHB ‘ li çocuklar yazım yanlışlarına dikkat etmez ve yazılı çalışmalarını düzeltmekte zorlanırlar. Yazım kurallarında bu öğrencilere yardımcı olmak için :

- Öğrencilere sık sık büyük harflere ve noktalama işaretlerine dikkat etmeleri hatırlatılmalıdır.
- Yanlışlarını bulmada onlara yardım edilmelidir.
- Öğrenciler birbirlerinin çalışmalarını düzeltmeleri için ikili üçlü kümeler halinde gruplandırılmalıdır.
- Sayfa üzerine renkli kalemlerle nerede başlayıp nerede satırın bittiğini gösteren işaretler konmalıdır.
- Öğretmen yazı yazdırırken yazıyı yavaş okumalı, öğrencilere bir sonraki sözcüğe geçmeden önce dikkatle yazmaları için yeterli zaman verilmelidir

- Matematik becerilerini öğrenmeyi eğlenceli hale getiren bilgisayar programları kullanılabilir. Bilgisayar programları sürekli değişen uyarılar yoluyla dikkat eksikliği olan öğrencinin dikkatini toplamasını ve sürdürmesini sağlar. İşlemlerin ve sayıların işaretlerindeki değişiklikler renkli kalemlerle belirginleştirilebilir. Hesaplanmaya nereden başlanmasını hatırlatmak için birler basamağı renkli bir nokta ile gösterilebilir.
- DEHB ‘ li öğrencinin içinden okuması gereken bir problemi az sesle dudaklarını oynatarak okumasına izin verilmelidir. Bu dikkati sürdürme açısından önemlidir.

REŞAT BENLİ İÖ REHBERLİK SERVİSİ